

Sneller duurzame agrofoodketens ontwikkelen

Project: Ketenverduurzaming

WAGENINGEN UR
For quality of life

Samenvatting

De te ontwikkelen toolbox brengt duurzame ketenconcepten dichterbij een succesvolle marktintroductie. Het leidt tot versnelling en verbreding van het proces om tot een hogere toegevoegde waarde te komen. Daarmee draagt dit project bij aan de ontwikkeling van een duurzame agrofoodsector met toekomstperspectief.

Toegevoegde waarde

Agrarische ondernemers moeten zo efficiënt mogelijk produceren om het hoofd boven water te houden. Maar in Nederland zijn grond en arbeid duur, is de burger kritisch en de consument prijsbewust. Dat maakt het moeilijk om op kostprijs te concurreren op de wereldmarkt. Door de waarde van producten te verhogen, kunnen ondernemers toch een goede prijs krijgen. Hiertoe moeten duurzame ketenconcepten worden ontwikkeld en vermarkt. Het kan daarbij gaan om verschillende business-modellen, zoals duurzamere producten, nieuwe regionale afzetkanalen, optimalisatie van de logistiek in de keten of verbetering van de arbeidsorganisatie.

Succesvolle voorbeelden die al in de markt zijn gezet zijn Rondeelei, Campina Boerenland en het Beter Levenkenmerk voor vlees. Voor veel andere ketenconcepten is de juiste vorm nog niet gevonden. In dit project, dat in 2011 van start is gegaan, wordt een toolbox ontwikkeld die duurzame ketenconcepten dichterbij een succesvolle marktintroductie brengt.

Leidraad

In diverse studies worden de meestal succesvolle marktintroducties van ketenconcepten geanalyseerd. Alhoewel deze achterafstudies inzicht bieden in de voorwaarden voor succes, bieden ze te weinig leidraad voor ondernemers om te weten welke stappen ze met hun idee of concept in een bepaalde fase van het proces moeten zetten.

Zo'n leidraad wordt in dit project, dat onderdeel is van het beleidsondersteunende programma Ondernemerschap en Innovatie van het ministerie van Economisch Zaken, Landbouw en Innovatie, opgesteld. Dat gebeurt door een meta-analyse te maken van diverse invloedsfactoren, bekend

Partners

- LEI, onderdeel van Wageningen UR (University & Research centre)
- Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, onderdeel van Wageningen UR
- Syntens
- Keten Duurzaam Varkensvlees
- FrieslandCampina
- Look at Fresh
- Friese Eko-producten, buffelmelkveehouders

uit het hiervoor genoemde posthoc onderzoek, bij elkaar gebracht in een groslijst. Daarna wordt door gerichte interventies te doen bij lopende ketenduurzaamheidsinitiatieven, onderzocht hoe belangrijk de invloedsfactoren in de praktijk zijn.

Praktijkcasussen

Onderzoekers gebruiken en toetsen de ontwikkelde concepttoolbox in zes praktijkcasussen. In gesprekken en intervisiebijeenkomsten met de betreffende ketenpartij verzamelen ze informatie en bieden ze praktische handreikingen. De toolbox fungeert als hulpmiddel, checklist en inspiratielijst. Enkele van de gebruikte praktijkcasussen zijn:

- **Prei de grond uit:** Bij proefboerderij Vredepeel wordt onderzocht of het technisch haalbaar is om prei op substraat te telen. Tegelijkertijd wordt over het nieuwe businessmodel nagedacht. Doordat er geen zand in op substraat geteelde prei zit, is het interessant voor de garnering van maaltijden. Daarvoor zouden minipreitjes meer geschikt zijn en dat wordt nu meegenomen in het project. Het proces richting markt-introductie wordt daarmee versneld.
- **Keten duurzaam varkensvlees:** 150 varkenshouders hebben zich verenigd om duurzamer te werken, onder meer met Milieukeur. Nu werkt de groep, samen met slagerijen aan een nieuw, nog vertrouwelijk, concept. De Wageningse onderzoekers faciliteren hen hierbij zodat ook beter rekening gehouden wordt met het retailconcept van de toekomstige afnemer.
- **Look at fresh:** Groentespecialzaken buigen zich over de vraag hoe ze klanten kunnen behouden en werven nu supermarkten over zulke uitgebreide groente- en fruitafdelingen hebben. Ze willen graag weten of het label 'duurzaamheid' voldoende zou zijn en of er ook nog andere oplossingen zijn, en zo ja welke.
- **FrieslandCampina:** De zuivelcoöperatie brengt verschillende melkstromen op de markt, zoals het Campinalabel, Campina Boerenland, Zaanse Hoeve voor Albert Heijn en diverse andere labels. De consument van bijvoorbeeld Campinamelk krijgt de garantie dat de melk uit Nederland komt en dat de koeien goed verzorgd worden en buiten komen. Daartoe volgen de melkleveranciers bepaalde voorschriften voor voeding en beweiding. Als coöperatie streeft FrieslandCampina naar maximaal draagvlak onder de aangesloten veehouders. Vandaar dat nu onderzocht wordt hoe de organisatie het beste de steun van leden voor nieuwe strategieën kan verwerven.

Maatschappelijk en economisch belang

De inzet van de toolbox 'facilitering duurzame ketenconcepten' moet leiden tot een verbreding en versnelling bij de marktintroductie van duurzame ketenconcepten. Zo levert dit project een bijdrage aan de ontwikkeling van een duurzame agrofoodsector met goede toekomstperspectieven.

Contact

Jos Verstegen
LEI, onderdeel van Wageningen UR
jos.verstegen@wur.nl
0317-487254